

คอลัมน์ “แจงส์เปี้ย” ฉบับวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2568

“สตางค์ Story” แแบงก์ชาติใส่ใจการให้ความรู้ทางการเงิน

ดร.พรเพ็ญ สดศรีชัย

ธนาการแห่งประเทศไทย

การวางรากฐานความรู้ทางการเงิน เป็นอีกบทบาทหนึ่งซึ่งแบงก์ชาติให้ความสำคัญมาอย่างต่อเนื่องนะคะ โดยให้ความรู้แก่ประชาชนทุกช่วงวัย ผ่านช่องทางต่างๆ ตลอดจนร่วมมือกับหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องค่ะ

เมื่อ 19 ธ.ค 2567 แแบงก์ชาติได้ทำ MOU โครงการส่งเสริมการศึกษาวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับความฉลาดรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) กับ สนง. เลขาธิการคุรุสภา กระทรวงศึกษาธิการ ก.ล.ต. และมูลนิธิจูเนียร์อะชีฟเมนต์แห่งประเทศไทย เพื่อพัฒนาทักษะการเงินในระบบการศึกษา รวมทั้งพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา โดยบทบาทของแบงก์ชาติ คือ การสนับสนุนความรู้ด้านการเงิน ผ่านการผลิตคู่มือการเงิน โดยจัดทำหลักสูตรความรู้ทางการเงินแก่นักศึกษาครู (ครูใหม่) และจัดอบรมยกระดับความรู้แก่ครูปัจจุบัน เพื่อให้สามารถส่งต่อความรู้ทางการเงินแก่นักเรียน ให้มีค่านิยมทางการเงินที่ถูกต้อง

ล่าสุด เมื่อ 20 ม.ค. 2568 แแบงก์ชาติได้ทำ MOU กับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยผู้ว่าการ ธปท. ได้กล่าวถึง มช. ในฐานะมหาวิทยาลัยต้นแบบ ที่จะเป็นกลไกสำคัญในการส่งผ่านและส่งเสริมความรู้ทางการเงินและการบริหารจัดการหนี้อย่างครบวงจรแก่นักศึกษา บุคลากรและประชาชนทั่วไป ผ่านงาน 4 ด้าน คือ 1. การผลักดันวิชาความรู้ทางการเงินเข้าสู่วิชาศึกษาทั่วไป 2. การพัฒนาครูให้เป็น “ครูสตางค์” สามารถสอนเรื่องการเงินได้ 3. การสร้าง “หมอนี่” เพื่อช่วยแก้หนี้ในมหาวิทยาลัยและชุมชน 4. ความร่วมมืออื่นๆ เช่น “Life Long Learning” การเรียนรู้ตลอดชีพเพื่อประชาชนทั่วไป

ผู้ว่าการ ธปท. ยังได้กล่าวถึงปัจจัยที่จะสร้างการเติบโตที่ยั่งยืนได้นั้น ต้องดำเนินการใน 3 มิติควบคู่กันไป ทั้งการเพิ่มรายได้ การดูแลรายจ่าย และการแก้ปัญหาหนี้ โดยในบริบทครัวเรือน ทำได้ ดังนี้

1. การศึกษาที่ดี จะช่วยเพิ่ม “รายได้” แต่จะให้รายได้โตต่อเนื่อง ต้องไม่หยุดเรียนรู้ ดังนั้น การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นเรื่องจำเป็น

2. การบริหารจัดการเงิน หรือ “ใช้เงิน” อย่างฉลาด เพื่อให้ไม่พลาด กลายเป็นปัญหาหนี้ โดยยกตัวอย่าง Tips and trick ให้เงินออกจากกระเป๋าอย่างฉลาด เช่น (1) คิดก่อนใช้ ว่าจำเป็นแน่ ๆ หรือแค่อยากได้ (2) ระวัง impulse spending อาทิ ซื้อเพราะแรงกระตุ้น เช่น โปร 1/1 โดยให้ Tips ว่า อาจกดใส่ตะกร้าแล้วทิ้งไว้ก่อน 2-3 วัน ว่าจำเป็นต้องซื้อจริงหรือไม่ (3) เช็คก่อนซ้อป ว่า ร้านไหนถูกกว่า และ (4) เช็คให้ช้อก โดยตรวจสอบสถานะรายจ่ายทุกเดือน

3. การระมัดระวังไม่ให้ติดกับดักการเป็น “หนี้” โดยปัจจุบัน พบว่า คนไทย (1) เป็นหนี้เร็วขึ้น โดย 50% ของคนไทยอายุ 30 ปีมีหนี้ และประมาณ 1 ใน 5 ของกลุ่มดังกล่าวเป็นหนี้เสีย (2) เป็นหนี้มากขึ้น โดยสัดส่วนประชากรที่เป็นหนี้เพิ่มขึ้นจาก กว่า 20% ในปี 2552 เป็น กว่า 30% ในปี 2561 และ (3) เป็นหนี้ นานขึ้น แม้จะเกษียณอายุ ก็ยังใช้หนี้ไม่หมด โดยคนอายุ 60-69 ปี มีหนี้เฉลี่ยราว 4.5 แสนบาทต่อราย ส่วนคนอายุ 70-79 ปี มีหนี้เฉลี่ยเกือบ 3 แสนบาท

สิ่งที่ต้องระวังอีกอย่างหนึ่งในปัจจุบัน คือ ภัยการเงิน ซึ่งมีหลายรูปแบบและเป็นเรื่องที่พบได้ ทุกช่วงอายุ โดยกลุ่มเด็กและวัยรุ่นมักถูกหลอกผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น เกมออนไลน์ กลุ่มวัยทำงานอาจ โดนหลอกซื้อของออนไลน์ หลอกร่วมลงทุน หรือ หลอกกู้เงินออนไลน์ ส่วนวัยผู้ใหญ่อาจโดนหลอก Romance scam ขณะที่วัยสูงอายุมักโดนหลอกให้โอนเงิน แก๊ง call center ดังนั้น จึงต้องมีความรู้เท่าทันภัยการเงิน รูปแบบต่างๆ

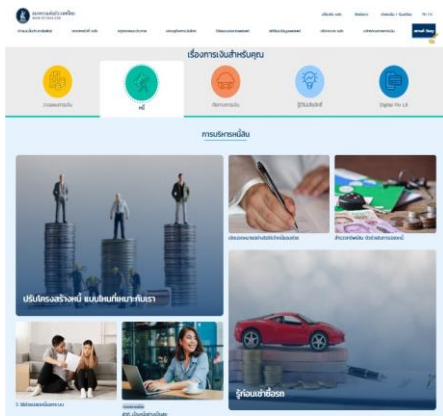
“สตางค์ Story” ใน web site แบนก์ชาติ (<https://www.bot.or.th/th/satang-story.html>) คือ ตัวช่วยที่สำคัญในเรื่องความรู้ทางการเงิน และการแก้หนี้ โดยมีเรื่องราวที่น่าสนใจ ดังนี้

1. วางแผนทางการเงิน มีขั้นตอนที่สำคัญ คือ (1) ประเมินฐานะการเงิน และควรจัดบันทึกรายรับ รายจ่ายประจำวัน เพื่อรู้พฤติกรรมการใช้จ่ายของตนเอง (2) ตั้งเป้าหมายและกำหนดเวลาที่จะพิชิตเป้าหมาย ให้ชัดเจน (3) จัดทำแผนการเงิน ทั้งรายได้ รายจ่าย เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ (4) ดำเนินการตามแผน อย่างเคร่งครัด (5) ตรวจสอบว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่
2. พิชิตหนี้ในทีเดียว ทั้งเรื่องควรรู้ก่อนเป็นหนี้ เช่น จะเลือกผ่อนบ้าน ต้องเปรียบเทียบอะไรบ้าง และการจัดการหนี้ เช่น ขอปรับโครงสร้างหนี้แบบไหนที่เหมาะสมกับตัวเรา
3. ภัยทางการเงิน เพื่อรู้ทันกลโกงแบบต่างๆ
4. รู้ไว้ไม่เสียสถิติ โดยรวมเรื่องน่ารู้สำหรับผู้ใช้บริการทางการเงิน เช่น การคิดดอกเบี้ยเงินกู้
5. ความรู้การเงินดิจิทัล อาทิ e-Money

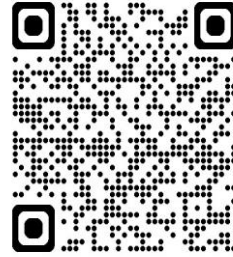
นอกจากแหล่งความรู้ 5 เรื่องดังกล่าวแล้ว ยังมีเครื่องมือทางการเงิน (Financial Tools) ซึ่งมีโปรแกรมคำนวณและเปรียบเทียบที่น่าสนใจ อาทิ เรื่องเงินกู้ว่าต้องผ่อนเดือนละเท่าไร ผ่อนนานเพียงใด เรื่องเงินออมว่าอยากมีเงินเก็บเท่านี้ ต้องออมเท่าไร นานกี่ปี และยังมีการเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์และ ค่าธรรมเนียมต่างๆ ด้วยค่ะ

สนใจความรู้ทางการเงิน เว็บไซต์ “**สตางค์ Story**” โดย ธนาคารแห่งประเทศไทย

สตางค์ **STORY**
ธนาคารแห่งประเทศไทย

- บทความความรู้ทางการเงิน
- เครื่องมือช่วยบริหารจัดการเงิน
- โปรแกรมคำนวณด้านการเงิน

www.bot.or.th/th/satang-story

ที่สำคัญ คือ มี “[สตางค์ School](#)” ที่รวบรวมสื่อการสอนความรู้ทางการเงินที่น่าสนใจ ซึ่งคุณครูสามารถนำไปพัฒนาและประยุกต์ใช้ในการสอนได้ตามความเหมาะสมของนักเรียนแต่ละช่วงวัย โดยมีแยกตามระดับชั้น ทั้ง ม.ต้น ม.ปลาย และ ปวส./มหาวิทยาลัย

นอกจากการสร้างคลังความรู้ออนไลน์ “สตางค์ Story” และการร่วมมือกับภาคีเพื่อบ่มเพาะความฉลาดรู้ทางการเงินแล้ว แบงก์ชาติยังมีโครงการดี ๆ อาทิ โครงการ “Fin.ดี We Can Do!!!” ที่ร่วมกับ สนง.คณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) มาตั้งแต่ปี 2561 จัดการประกวดผลงานส่งเสริมความรู้ทางการเงิน โดยเยาวชนอาชีวศึกษาได้รับการบ่มเพาะความรู้ทางการเงินและทักษะที่จำเป็น รวมถึงสร้างแกนนำจากรุ่นสู่รุ่น เพื่อให้เกิดเครือข่ายที่ยั่งยืน และมีพฤติกรรมออมที่ดีขึ้น

แบงก์ชาติยังมีโครงการ “Fin.ดี Happy Life!!!” ตั้งแต่ปี 2562 ที่เข้าไปช่วยปรับพฤติกรรมและสร้างทักษะทางการเงินแก่กลุ่มคนวัยทำงาน โดย “สาวโรงงาน” เป็นหนึ่งในกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งท่านที่สนใจสามารถติดตามอ่านได้ใน [พระสยาม BOT Magazine ฉบับ 26 ก.ย. 2567](#) ที่ได้รวบรวมเรื่องราวความสำเร็จของ “สาวโรงงาน” ที่ความรู้ทางการเงินเข้ามามีส่วนช่วยค่ะ

ทั้งหมดนี้ เป็นความตั้งใจของแบงก์ชาติในการส่งเสริมการให้ความรู้ทางการเงินแก่คนไทยทุกช่วงวัยในรูปแบบต่างๆ เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืนค่ะ

** บทความนี้เป็นความคิดเห็นส่วนบุคคล จึงไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของหน่วยงานที่ผู้เขียนสังกัด **